

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 1111/2020-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Jasenke Žabčić, predsjednice vijeća, Ivana Vučemila člana vijeća i suca izvjestitelja, Viktorije Lovrić članice vijeća, Marine Paulić članice vijeća i Dragana Katića člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice V. H.-T. iz Z., ..., OIB: ..., zastupane po punomoćniku M. B., odvjetniku iz Z., protiv tuženika H. g. i., iz Z., ..., OIB: ... i umješača na strani tuženika Republike Hrvatske, OIB: ..., zastupane po Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, Građansko-upravni odjel, radi isplate, odlučujući o reviziji umješača na strani tuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-1083/2018-5 od 3. prosinca 2019., kojom je potvrđena presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu poslovni broj Pr-581/2017-42 od 20. lipnja 2018., u sjednici održanoj 1. prosinca 2020.,

pre s u d i o j e :

I. Revizija umješača na strani tuženika, podnesena protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-1083/2018-5 od 3. prosinca 2019., kojom je potvrđena presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu poslovni broj Pr-581/2017-42 od 20. lipnja 2018., odbija se kao neosnovana.

II. Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadom troškova sastava odgovora na reviziju umješača na strani tuženika, kao neosnovan.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja naloženo je tuženiku isplatiti tužiteljici 12.734,92 kune sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od dospijeca svakog pojedinog iznosa pa do isplate, izuzev zateznih kamata na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (točka I. izreke), te je tuženik obvezan isplatiti tužiteljici parnični trošak u iznosu od 13.312,50 kuna sa zateznim kamatama od 20. lipnja 2018., do isplate (točka II. izreke).

Presudom suda drugog stupnja u točki I. izreke potvrđena je presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu poslovni broj Pr-581/2017-42 od 20. lipnja 2018., u njezinom dosuđujućem dijelu u točki I. izreke, te u dijelu u točki II. izreke. U točki II. izreke odbijen je

zahtjev umješača na strani tuženika za naknadu troškova postupka, a u točki III. izreke odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-535/2020-2 od 22. travnja 2020., umješaču na strani tuženika dopušteno je podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-1083/2018-5 od 3. prosinca 2019., kojom je potvrđena presuda Općinskog radnog suda u Zagrebu poslovni broj Pr-581/2017-42 od 20. lipnja 2018., zbog pravnih pitanja:

1. „Je li dan početka primjene uvećane osnovice iz čl. III. u javnim službama odgođen primjenom odredbe čl. VII. st. 1. Izmjena i Dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011., za tri godine, ako je realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježio negativni rast, obzirom da je prema podacima Državnog zavoda za statistiku takav pad evidentiran od listopada 2011. do rujna 2014., za 12. tromjesečja“?

2. “Je li ispunjenje uvjeta iz članka III. preduvjet primjene članka IV., a ispunjenje uvjeta iz članka III. i IV. preduvjet primjene članka V., i primjenjuje li se članak VII., na članak III. do V., na sve faze koje se odnose na buduća postupanja u vidu vraćanja osnovice za plaće koja su vrijedila za siječnju 2009., vraćanje pariteta (jednakosti) između plaća u javnim službama i prosječne plaće u privredi koji su bili u 2008., i dogovor o ostvarenju ciljane cijene rada i dinamici njenoga doseganja (konvergenciji)“?

Na temelju navedenog dopuštenja, umješač na strani tuženika je u zakonskom roku podnio reviziju zbog gore navedenih pravnih pitanja, te je predložio preinačiti drugostupanjsku presudu i odbiti tužbeni zahtjev tužiteljice uz obvezivanje iste da mu naknadi troškove postupka, uključujući i troškove revizijskog postupka, podredno predlaže ukinuti obje nižestupanjske presude i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužiteljica osporava navode umješača i predlaže odbiti reviziju umješača, kao neosnovanu i istog obvezati da joj naknadi troškove sastava odgovora na reviziju.

Revizija je neosnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za isplatu razlike plaće temeljem odredbe čl. III Izmjena i dopuna Dodatka Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama, zaključenog 26. listopada 2011. i Arbitražne odluke od 7. prosinca 2011.

Prema odredbi čl. 391. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine”, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11 - proć.tekst, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19 - dalje ZPP) u povodu revizije iz čl. 382. tog Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

U reviziji prema odredbi čl. 391. st. 3. ZPP-a stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi, uz određeno pozivanje na propise i druge izvore prava, a razlozi koji nisu tako obrazloženi neće se uzeti u obzir.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je:

- da su Vlada RH i Sindikati javnih službi i to: Sindikat hrvatskih učitelja, Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja, Sindikat zaposlenika u djelatnosti socijalne skrbi Hrvatske, Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske, Hrvatski liječnički sindikat, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara-medicinskih tehničara, te Hrvatski sindikat djelatnika u kulturi zaključili 23. studenoga 2006. Sporazum o osnovici za plaću u javnim službama, a kojim Sporazumom su ugovorili da se osnovica za izračun plaće u javnim službama povećava za 6% u 2007., zatim u 2008., te u 2009. i da navedene obračunske osnovice se primjenjuju od 1.1. svake godine,

- da su Vlada RH i isti Sindikati javnih službi zaključili 13. svibnja 2009. Dodatak Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama, a temeljem kojeg Dodatak su se suglasili o zamrzavanju osnovice za izračun plaća iz 2008. u visini od 5.108,84 kn bruto time da su u čl. III utvrdili način povrata osnovice, a to na način da se osnovica za obračun plaće u javnim službama utvrđuje u iznosu od 5.415,37 kn nakon što službeni pokazatelji DZS-a ukažu na poboljšanje stanja, odnosno rast međugodišnjeg realnog tromjesečnog BDP-a za dva tromjesečja uzastopno prosječno dva ili više posto, a to u odnosu na isto razdoblje prethodne godine te u čl. IV odredili i način usklađivanja pariteta između prosječne mjesečne bruto plaće početnika sa VSS-om u javnim službama (koeficijent 1,25) u odnosu na prosječnu bruto minimalnu plaću u Republici Hrvatskoj,

- da su Vlada RH te Sindikati javnih službi zaključili 26. listopada 2011. Izmjene i dopune Dodatka Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama s tim da te izmjene nisu potpisane po Samostalnom sindikatu zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske iako su po predstavnicima tog sindikata parafirane, a kojim izmjenama je promijenjen čl. III Dodatka, te članak IV, koji su se odnosili na način povrata osnovice i način usklađivanja pariteta, a promijenjen je i čl. VII u kojem su utvrđeni odgovarajući uvjeti nužni za ostvarivanje odredbi Dodatka te Izmjena i dopuna i to na način da se uskladba odgađa za onoliko tromjesečja koliko je pad realnog tromjesečnog BDP-a (u odnosu na isto razdoblje prethodne godine) trajao, ako realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježi negativni rast u nekom u razdobljima opisanih u čl. III do V tih Izmjena i dopuna,

- da je 7. prosinca 2011. Arbitraža, koja je sastavljena temeljem Sporazuma o arbitraži, donijela Arbitražnu Odluku kojom je utvrdila sadržaj Izmjena i dopuna Dodatka Sporazumu o osnovici za plaće, na način kako je to prethodno opisano,

- da su Vlada RH te Sindikati javnih službi koji su potpisali naprijed spomenute Izmjene od 26. listopada 2011. donijeli 28. prosinca 2012. Vjerodostojno tumačenje Izmjena i dopuna o osnovici plaće za javne službe, i to u odnosu na čl. IV u vezi s čl. VII Dodatka Sporazumu,

- da je negativni rast BDP-a prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku trajao neprestano od četvrtog tromjesečja 2011. do zaključno trećeg tromjesečja 2014. tj. 12 tromjesečja uzastopno,

- da je u drugom tromjesečju 2015. zabilježen rast BDP-a u 1,2%, a u trećem tromjesečju 2015. od 2,8%, što daje aritmetičku sredinu od 2,0%, time da je posljednji podatak za rast BDP-a u trećem tromjesečju od strane DZS-a objavljen dana 4. prosinca 2015.,

- da je Vlada RH 29. prosinca 2016. donijela Odluku o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u iznosu od 5.211,02 kn bruto s primjenom od 1.1.2017. tj. počevši s plaćom za mjesec siječanj 2017., koja će biti isplaćena za mjesec veljaču 2017.

I u revizijskoj fazi postupka ostalo je sporno je li odredbom čl. VII Izmjena i dopuna Dodatka Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama, zaključenog 26. listopada 2011., odgođena i primjena odredbe čl. III o „povratu“ osnovice.

Tužiteljica tvrdi da su se u utuženom razdoblju ispunili uvjeti za obračun plaće tužiteljici u visini osnovice od 5.415,37 kn, ili više, temeljem odredbe čl. III Izmjena Dodatka Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama, jer su službeni pokazatelji DZS-u RH ukazali na poboljšanje stanja, odnosno rast međugodišnje realnog tromjesečnog BDP-a za dva tromjesečja uzastopno u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prosječno 2 ili više posto, mjereno aritmetičkom sredinom, dvije stope realnog rasta međugodišnjeg tromjesečnog BDP-a dva uzastopna tromjesečja.

Tuženik tvrdi da se nisu ispunili uvjeti za primjenu odredbe čl. III Izmjena i dopuna Dodatka Sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 26. listopada 2011., jer se nisu ispunili uvjeti za primjenu, odnosno „usklađbu“ propisani čl. VII Izmjena i dopuna Dodatka Sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 26. listopada 2011. i da naprijed navedeni Sporazum ima vremensko važenje od pet godina, čije je trajanje isteklo 25. listopada 2016., tako da je otpala pravna osnova za usklađbu plaća.

Nižestupanjski sudovi pri ocjeni osnovanosti tužbenog zahtjeva tužiteljice polaze od pravnog shvaćanja prema kojem Izmjena i dopune Dodatka Sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 26. listopada 2011. (dalje IDDS) predstavljaju pravno valjani Kolektivni ugovor sklopljen sukladno odredbama članka 2. Zakona o osnovici plaće u javnim službama.

Ocjenjujući sadržaj navedenih IDDS smatraju da su se, suprotno tvrdnji tuženika i umješača na njegovoj strani, ispunile pretpostavke za primjenu odredbe čl. III IDDS. To pravno shvaćanje temelje na sadržaju odredbe čl. III, te odredbi čl. VII st. 1. IDDS, koja propisuje da se usklađba odgađa za onoliko tromjesečja koliko je pada realnog tromjesečnog BDP-a trajao u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, ako realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježi negativan rast u nekom od razdoblja navedenih u čl. III-IV IDDS i ocjenjuju da čl. VII st. 1. IDDS propisuje da odgoda nastupa ako bi u nekom u razdoblju opisanih u čl. III-V bio zabilježen negativan rast BDP-a, te da iz odredbe čl. III proizlazi da se ona odnosi na razdoblje od trenutka ispunjenja uvjeta za povećanje osnovice pa nadalje, odnosno ubuduće, a da prema podacima o realnom tromjesečnom stanju BDP-a, (koje je objavio Državni zavod za statistiku RH) od IV kvartala 2014., pa nadalje nije bilo negativnog rasta BDP-a, nego da je BDP stalno rastao.

Ujedno smatraju da se odredba čl. VII st. 1. IDDS ne odnosi se na „povrat“ osnovice iz čl. III, već isključivo na „usklađenje“ osnovice iz čl. IV i V IDDS., jer je namjera Vlade

RH bila „povrat“ osnovice na razinu iz 2009. i to na iznos od 5.414,37 kn, dok je „odgoda uskladbe“ (dvanaest neprekidnih kvartala) konzumirana kroz čl. IV st. 5. IDDS i temeljem Vjerodostojnog tumačenja od 28. prosinca 2012. Naglašavaju da je odredbom čl. IV st. 5. IDDS bilo ugovoreno da će Vlada RH biti u obvezi korigirati i isplatiti povećanu osnovicu plaće od 1. travnja 2013., pa nadalje, ako se do 31. prosinca 2012., ne ispune pretpostavke iz čl. III IDDS. Zaključno smatraju da je tuženik tužiteljici počevši od 1. siječnja 2016., bio u obvezi obračunavati i isplatiti plaću po osnovici od 5.415,37 kn, odnosno da je tužbeni zahtjev tužiteljice za isplatu razlike plaće u utuženom razdoblju pravno osnovan.

Obrazlažući postavljena pitanja, a pozivajući se na pogrešnu primjenu materijalnog prava, umješač na strani tuženika, u podnesenoj reviziji, pogrešnim smatra navedeno shvaćanje sudova prema kojem su nastupile pretpostavke iz čl. III IDDS-a iz 2011. i da je automatizmom došlo do povećanja osnovice jer je svrha navedenog sporazuma bila osiguranje očuvanja postojeće razine plaća u okolnostima gospodarskih poteškoća i ekonomske krize i otklanjanje mogućnosti rasta osnovice. Pojašnjava da su u čl. VII IDDS-a iz 2011. navedeni uvjeti nužni za ostvarenje odredbi IDDS-a jer je u točki 1. tog članka navedeno „ako realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježi negativni rast u nekom od razdoblja opisanih u člancima III do V izmjena i dopuna, uskladba se odgađa za onoliko tromjesečja koliko je pad realnog tromjesečnog BDP-a trajao, a ta odredba se primjenjuje od dana stupanja na snagu tih izmjena i dopuna“.

Smatra da se navedena odredba čl. VII o „uskladbi“ odnosi i na čl. III i da se uskladba prema čl. III do V IDDS-a iz 2011. treba odgoditi za 12. tromjesečja koliko je pad realnog tromjesečnog BDP-a trajao, te da iz tog razloga, u razdoblju važenja dodatka sporazuma o osnovici plaće javnih službi od 26. listopada 2011., nisu nastupile okolnosti za povećanje osnovice. Pogrešnim smatra shvaćanje sudova prema kojem je relevantno jedino da tijekom 2015. nije bilo negativnog rasta, dok je po umješaču relevantno da je BDP padao, i koliko je dugo padao od dana stupanja na snagu izmjena i dopuna iz 2011., od kada se odredba čl. VII st. 1. primjenjuje.

Navodi da sud svoje shvaćanje temelji na tome kako se „uskladba“ osnovice za obračun plaće u javnim službama u iznosu od 5.415,37 kn bruto treba provesti odmah „za mjesec u kojem službeni pokazatelji Državnog zavoda za statistiku RH ukažu na poboljšanje stanja odnosno rast međugodišnje realnog tromjesečnog BDP-a za dva tromjesečja uzastopno (u odnosu na isto razdoblje prethodne godine) prosječno 2 ili više posto (mjereno aritmetičkom sredinom dvije stope realnog rasta međugodišnjeg tromjesečnog BDP-a 2 uzastopna tromjesečja) i primjenjivat će se iza toga do prve sljedeće promjene prema ovim izmjenama i dopunama“, a da bi se odgoda iz čl. VII IDDS-a iz 2011. trebala odnositi samo na korekciju osnovice u odnosu na paritet plaća, a da pritom sud očito previđa kako u odredbi čl. VII st. 1. IDDS-a iz 2011. stoji „ova odredba se primjenjuje od dana stupanja na snagu ovih izmjena dopuna“. Ističe da je izriječno određeno da će se cijela odredba čl. VII primjenjivati od dana stupanja na snagu navedenih izmjena i dopuna, dakle ne od rasta osnovice, (onoga što tuženik interpretira kao čl. III ili koji drugi), nego se odgoda mjeri od dana stupanja na snagu navedenih izmjena i dopuna.

Zaključno smatra da osnovica nije rasla s početkom 2016., a da je uskladba korekcije i pariteta, bila odgođena jer da to nigdje ne piše, niti se takvo što može iščitati iz svih navedenih pravnih izvora, a da nije relevantno što tijekom 2015. nije bilo negativnog rasta,

odnosno pada BDP-a, nego da je jedino relevantno da je BDP padao i koliko je dugo pada od dana stupanja na snagu iz navedenih IDDS-a iz 2011., od kada se odredba čl. VII st. 1. primjenjuje. Kako je nakon sklapanja IDDS iz 2011. (prema podacima Državnog zavoda za statistiku) zabilježio 12 razdoblja uzastopnih negativnih stopa rasta, počevši od četvrtog tromjesečja 2011. zaključno s trećim tromjesečjem 2014., smatra da se uskladba prema člancima III do V IDDS iz 2011. treba odgoditi za 12 tromjesečja, počevši od siječnja 2016., a to ima za posljedicu da okolnosti za povećanje osnovice plaće javnim službama u iznosu, na način kako to navodi tužiteljica, nisu nastupile do isteka ugovorenog vremenskog važenja od 5 godina, koje je isteklo 25. listopada 2016., što ima za posljedicu da do „uskładbe“ nije došlo u razdoblju važenja primjene istih.

Tužiteljica u odgovoru na iznesene navode umješāča osporava osnovanost iznesenih tvrdnji i pravnih shvaćanja umješāča. Pogrešnim smatra shvaćanje umješāča da bi primjena čl. III IDDS-a iz 2011. trebala temeljem čl. VII st. 1. odgoditi za dodatne 3 godine (od 2016. do 2019.) iz razloga što je od dana sklapanja IDDS-a (2011.) BDP ostvario negativan rast kroz razdoblje od 12 neprekidnih tromjesečja, odnosno 3 godine, jer je razdoblje iz čl. III IDDS-a iz 2011. počelo teći tek od prosinca 2015., a nije bilo negativnog rasta od kraja 2014., pa do isteka važenja IDDS-a, dok se odgoda iz čl. VII st. 1. može primijeniti samo na razdoblje u kojem je zabilježen negativan rast BDP-a, pri čemu se čl. VII st. 1. IDDS-a iz 2011. odnosi isključivo na tzv. „uskładbu“ osnovice reguliranu „kroz članke IV i V“, ali ne i na tzv. „povrat“ osnovice na razinu iz 2009., i stoga što je Vlada RH već konzumirala pravo na „odgodu usklādbe“ osnovice kroz odgodu primjene odredbe čl. IV st. 5. IDDS-a, sukladno Vjerodostojnom tumačenju. Upravo se stoga u čl. VII st. 1. govori o „nekome od razdoblja opisanih u čl. III do V“ jer postupak usklādbe započinje, tek nakon što osnovica bude vraćena na razinu iz 2009, te je, stoga i samo razdoblje iz čl. III definirano kao razumno vrijeme od trenutka ispunjenja pretpostavki za povrat osnovice pa nadalje.

Prema pravnom shvaćanju ovoga suda, a što i izričito stoji u IDDS-a odredba čl. VII st. 1. IDDS-a propisuje da odgoda „uskładbe“ osnovice (ne i „povrata“ osnovice, reguliran u čl. III IDDS-a) nastupa ako bi u nekom od razdoblja opisanom u čl. III do V bio zabilježen negativan rast BDP-a, pa je nužno odgovoriti koja su to razdoblja opisana u čl. III do V IDDS-a, i je li u tim razdobljima zabilježen negativan rast BDP-a. Polazeći od sadržaja odredbi IDDS-a iz 2011. proizlazi da su u njima predviđena četiri razdoblja: 1.) razdoblje iz čl. II i čl. IV st. 5., koje teče od sklapanja IDDS-a iz 2011. i traje do ispunjenja pretpostavki za povećanje osnovice temeljem čl. III 2.) razdoblje iz čl. III koje teče od povećanja osnovice na iznos od 5.415,37 kn, i traje do sljedeće promjene prema čl. IV st. 1. 3.), razdoblje iz čl. IV st. 1. do 3., koje teče od daljnjeg povećanja osnovice po čl. V i 4.) razdoblje iz čl. V koje teče do kraja 2016.

Odredba čl. III IDDS-a, koja se odnosi i na „povrat osnovice“ se, prema njezinom sadržaju počinje primjenjivati od mjeseca u kojem službena statistika ukaže na rast tromjesečnog BDP-a od 2% za dva tromjesečja uzastopno, i ona se primjenjuje do prve sljedeće promjene osnovice prema IDDS-u. Prosječan rast tromjesečnog BDP-a od 2 % za dva tromjesečja uzastopno zabilježen je 27. studenoga 2015.

Odredba čl. VII određuje da se tim člankom utvrđuju „odgovarajući uvjeti nužni za ostvarivanje odredbi iz dodatka odnosno izmjena i dopuna“, pa bi se prema sadržaju navedenog teksta dalo zaključiti da se ta odredba odnosi na sve odredbe Dodatka odnosno

Izmjena i Dopuna, međutim, u stavku 1. te odredbe pojašnjeno je da se ta odredba odnosi na „uskладbu“ osnovice vezano uz članak IV, a uskladba osnovice se prema toj odredbi odgađa za onoliko tromjesečja koliko je pad realnog BDP-a trajao, i ta uskladba (prema plaći u privredi) se primjenjuje od dana stupanja na snagu tih izmjena, a kada ta odredba govori o tromjesečnom negativnom rastu BDP-a, odredba čl. III spomenuta je samo kako bi se odredilo razdoblje na koje se odnosi zabilježen negativni rast BDP-a, sve opet vezano samo za ovu „skladbu“ osnovice prema paritetu plaće u privredi, a ne i na „povrat“ osnovice u smislu članka III IDDS-a. Da je tome tako proizlazi iz Vjerodostojnog tumačenja od 28. prosinca 2012., jer je tim tumačenjem u čl. 1. izričito navedeno da se radi „nespornom zajedničkom tumačenju odredbe članka IV u svezi sa člankom VII Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama, te je u nastavku tumačenja i pojašnjeno na koji način će se vršiti „uskладba“ osnovice plaće dogovorena čl. IV st. 5. u svezi s čl. VII st. 1. IDDS-a.

Prema daljnjem shvaćanju ovoga suda, a kako to osnovano tvrdi i tužiteljica, odredba čl. III IDDS-a ni gramatički ni sadržajno ne opisuje razdoblje u kojem je BDP zabilježio negativan rast, te tuženik (umješač) neosnovano tvrdi da bi razdoblje od 2011. do kraja 2014. predstavljalo razdoblje iz čl. III IDDS-a iz 2011., iako se očigledno radi o razdoblju iz čl. II i čl. IV st. 5.

Osim toga odredbom čl. VIIc st. 3. IDDS-a iz 2011. ugovoreno je da, ako se nešto plaća ili povećava „za mjesec“, onda se u prvom sljedećem mjesecu vrši ta primjena, isplata ili povišica, a to znači da je razdoblje iz čl. III tj. druga faza započela od 1. prosinca 2015. jer su pretpostavke iz čl. III ispunjene u studenom 2015., jer je prema statističkim podacima DZS-u od četvrtog tromjesečja 2014. pa nadalje nije bilo negativnog rasta BDP-a, a pozitivni rast se nastavio kroz 2015., 2016. 2017. godinu, a budući da u razdoblju iz čl. III, koje je počelo teći u prosincu 2015. nije bilo negativnog rasta, onda logički nije moguće primijeniti odgodu uskladbe iz čl. VII st. 1. IDDS-a iz 2011. jer se takva odgoda može primijeniti samo „ako realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježiti negativan rast u nekom od razdoblja opisanim u čl. III do V“. Pri tome se ističe da se i u čl. VII b, točkama 2, 3. i 8. IDDS-a pod „metodološkim pretpostavkama“, koristi pojam usklađivanja plaća sukladno čl. IV st. 1. do 3.

Negativan rast BDP-a zabilježen je u razdoblju iz čl. II i čl. IV st. 5. (prva faza) tj. u razdoblju od stupanja na snagu IDDS-a iz 2011. do kraja 2014. Taj negativni rast BDP-a (pad) konzumiran je kroz odgodu iz čl. IV st. 5. IDDS-a. Pojam „uskладbe“ iz čl. VII st. 1. IDDS-a odnosi se na usklađivanju osnovice temeljem čl. IV st. 1. do 3. IDDS-a te predstavlja „usklađivanje pariteta“ između plaće u javnim službama i prosječne bruto plaće u privredi, kako je to i propisano u točki 3. preambule (treća faza) kao i u samom čl. IV st. 1. do 3. IDDS-a.

Iz navedenog da proizlazi da su IDDS-a Vlada RH i sindikati dogovorili da se nakon povrata osnovice na razinu iz 2009. na iznos od 5.415,37 kn, daljnjim usklađivanjem osnovica za plaće u javnim službama dovedu do ciljane cijene rada javnih službi u odnosu na onu prosječnu plaću privredi RH na razinu od 95:100., iz čega proizlazi zaključak da ostvarenje pretpostavki iz čl. VII st. 1. IDDS-a nije preduvjet za primjenu čl. III, odnosno za povrat osnovice na razinu iz 2009.

Slijedom navedenog tvrdnja umješača da je relevantna samo činjenica da je BDP padao i koliko je dugo padao od dana stupanja na snagu IDDS-a iz 2011., (pozivom na tekst

čl. VII st. 1. po kojem je ta „odredba primjenjuje od dana stupanja na snagu ovih izmjena i dopuna“) ovome sudu nije prihvatljiva, dok je prihvatljivo i logično objašnjenje tužiteljice prema kojem je smisao navedenog teksta (iz citirane odredbe čl. VII st. 1.) isključiti razdoblje negativnog rasta BDP-a koje je zabilježeno između sklapanja Dodatka Sporazumu o osnovici plaće u javnim službama od 13. svibnja 2009. i sklapanja IDDS-a od 26. listopada 2011. jer je u razdoblju između svibnja 2009. i listopada 2011. zbog gospodarske krize ostvaren negativan rast BDP-a pa se, stoga stranke navedeni tekst može protumačiti samo pojašnjenje da se na IDDS-a ne primjenjuje negativan rast BDP-a koji je zabilježen kod sklapanja Dodatka Sporazumu iz 2009.

Odredbom čl. IV st. 5. IDDS-a Vlada RH se obvezala povećati osnovicu plaće od 1. siječnja 2013., ako se do 31. 12. 2012. ne ostvare pretpostavke iz čl. III, na način što će provesti usklađenje bruto plaće u javnim službama sa bruto plaćom u privredi, a to su Vlada i sindikati javnih službi izričito i potvrdili Vjerodostojnim tumačenjem od 28. prosinca 2012., kojim je u čl. 1. st. 1. izričito navedeno da je to nesporno i zajedničko tumačenje odredbi čl. IV u svezi čl. VII dodatku sporazumu o osnovici plaće u javnim službama, te su u čl. 1. st. 4. dodatno pojasnili da se odgoda iz čl. VII st. 1. primjenjuje i u slučaju iz čl. IV st. 5. IDDS-a, dok je čl. 2. Vjerodostojnog tumačenja utvrđeno da je BDP prethodno ostvario negativan rast od 4 tromjesečja, da se primjena čl. IV st. 5. odgađa do 31. 12. 2013. (tj. 4 tromjesečja) a Vlada RH nije sukladno čl. 2. Vjerodostojnog tumačenja i čl. IV st. 5. IDDS-a povećala osnovicu nakon isteka 31. prosinca 2013. već je i dalje odgađala primjenu čl. IV st. 5. tijekom 2014. i 2015., s obzirom da je od potpisivanja Vjerodostojnog tumačenja zabilježio još ukupno 8 tromjesečja negativnog rasta.

Od donošenja Vjerodostojnog tumačenja BDP je ostvario negativan rast od 8 uzastopnih tromjesečja (tj. ukupno 12 tromjesečja) pa se sukladno Vjerodostojnom tumačenju primjena čl. IV st. 5. mogla odgoditi najkasnije do 31. 12. 2015., a kako Vlada RH nije postupila sukladno čl. IV st. 5. nameće se zaključak da je za to razdoblje koristila pravo na odgodu usklađivanja iz čl. VII st. 1. IDDS-a.

Budući da su se uvjeti za primjenu čl. III IDDS-a ispunili 27. studenoga 2015., dakle prije 31. prosinca 2015., osnovica plaće se sukladno čl. III IDDS-a povećala 27. studenoga 2015., tj. kada je došlo do rasta tromjesečnog BDP-a od 2% za dva tromjesečja uzastopno, s tim da se naglašava da odredbama IDDS-a nije ugovoreno da bi se činjenica negativnog rasta BDP-a od kraja 2011. do sredine 2014., nakon što je pad BDP-a već korišten radi odgode iz čl. IV st. 5. mogla primijeniti i na razdoblje iz čl. III koje je počelo teći, tek krajem 2015., i u kojem razdoblju nije bilo negativnog rasta BDP-a.

Slijedom navedenog proizlazi da je negativan rast BDP-a od kraja 2011. do sredine 2014. korišten radi odgode povećanja osnovice temeljem čl. IV st. 5. IDDS-a i to sukladno odredbama čl. 1. i 2. Vjerodostojnog tumačenja, i da se negativan rast BDP-a koji se koristio radi odgode povećanja osnovice sukladno čl. IV st. 5. ne može primijeniti za razdoblje iz čl. III IDDS-a, jer u tom razdoblju nije niti bilo negativnog rasta BDP-a, i što je čl. VII st. 1. IDDS-a relevantan samo za primjenu čl. IV st. 5. IDDS-a tj. za odgodu „usklađbe“ pariteta osnovice plaća u javnim službama i plaće u privredi, a ne i za „vraćanje“ osnovice, dogovoreno u čl. III IDDS-a.

Stoga je odgovori na postavljena pitanja glase:

1. Dan početka primjene uvećane osnovice iz čl. III u javnim službama nije odgođen primjenom odredbe čl. VII st. 1. Izmjena i Dopuna Sporazuma o osnovici plaća u javnim službama od 26. listopada 2011., za tri godine, iako je realni međugodišnji tromjesečni BDP zabilježio negativni rast, od listopada 2011. do rujna 2014., (za 12. tromjesečja).

2. Ispunjenje uvjeta iz čl. III nije preduvjet primjene čl. IV, a ispunjenje uvjeta iz čl. III i IV nije preduvjet primjene čl. V, a čl. VII, na čl. III do V, na sve faze koje se odnose na buduća postupanja u vidu vraćanja osnovice za plaće koja su vrijedila za siječnju 2009., vraćanje pariteta (jednakosti) između plaća u javnim službama i prosječne plaće u privredi koji su bili u 2008., i dogovor o ostvarenju ciljane cijene rada i dinamici njenoga doseganja (konvergenciji).

Prema tome, odredbom čl. VII IDDS-a o osnovici plaće u javnim službama, zaključenog 26. listopada 2011., nije odgođena primjena odredbe čl. III o „povratu“ osnovice, jer se odredba čl. VII IDDS-a odnosi na način „usklađivanja pariteta“ (čl. IV i čl. V IDDS).

S obzirom na navedeno nije ostvaren revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava u odnosu na primjenu čl. III i čl. VII IDDS-a iz 2011. jer pogrešna primjena materijalnog prava postoji kada sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio (čl. 356. ZPP-a), a u ovom slučaju, s obzirom na sadržaj navedenih odredbi i iznesenih utvrđenja nižestupajnskih sudova umješać na strani tuženika podnesenom revizijom nije doveo u pitanje iznesena pravna shvaćanja nižestupajnskih sudova.

Dakle, odredbom čl. VII IDDS-a o osnovici plaće u javnim službama, zaključenog 26. listopada 2011., nije odgođena primjena odredbe čl. III o „povratu“ osnovice, jer se odredba čl. VII IDDS-a odnosi na način „usklađivanja pariteta“ (čl. IV i čl. V IDDS-a).

Na kraju se posebno naglašava da se revizija iz čl. 382. ZPP-a može podnijeti samo zbog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja zbog kojeg je dopuštena, slijedom toga, u povodu revizije po dopuštenu revizijski sud kontrolira zakonitost odluka nižih sudova u predmetima u kojima je dopustio reviziju, samo u dijelu u kojem ju je dopustio i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

U slučaju kad je revizija dopuštena u odnosu na određena pravna pitanja za koje ja je ocijenjeno da su važna za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu, kao što je slučaj u ovom predmetu, revizijski sud nema mogućnosti ispitivanja pobijanih presuda izvan postupovno pravnog okvira koji određuju postavljena materijalnopravna pitanja i razlozi koji se odnose na njih. U tom smislu u ovoj pravnoj stvari, cijeneći sve razloge za i protiv, revizijski sud se ograničio isključivo na ispitivanje revizijskih navoda koji se odnose na određeno naznačena materijalnopravna pitanja zbog kojih je revizija dopuštena i razloge koji su bili od odlučnog značenja za odgovore na ta pitanja (čl. 391. st. 1. i čl. 385.a st. 2. ZPP-a).

Iz navedenih razloga valjalo je odbiti reviziju umješaća na strani tuženika pozivom na odredbu čl. 393. st. 1. ZPP-a.

Tužiteljici nisu dosuđeni troškovi sastava odgovora na reviziju temeljem odredbe čl. 155. st. 1. i 166. st. 1. ZPP-a, jer su ti troškovi ocijenjeni nepotrebnim.

Zagreb, 1. prosinca 2020.

Predsjednica vijeća:
Jasenska Žabčić, v.r.